

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Молгамова Лілія Олексіївна, 1981 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2003 році Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська, німецька)», закінчила у 2008 році Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Педагогіка вищої школи», працює викладачкою кафедри іноземних мов та лінгводидактики Сумського державного університету МОН України, м. Суми, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Філологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Сумського державного університету, м. Суми від «05» липня 2024 року № 0682-І, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради - Анна Черниш, докторка філологічних наук, старша викладачка кафедри журналістики та філології Сумського університету

Рецензентки -

Лариса Щигло, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри германської філології Сумського державного університету

Офіційних опонентів -

Ірина Шевченко, докторка філологічних наук, професорка, завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Ельдар Веремчук, доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету

Олена Балабан, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри германських мов Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

на засіданні «30» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» Лілії Молгамовій на підставі публічного захисту дисертації «Концепт DEATH в англomовному дискурсі: лінгвосинергетичний аспект» за спеціальністю 035 «Філологія».

Дисертацію виконано у Сумському державному університеті Міністерства освіти і науки України, міста Суми.

Науковий керівник Наталія Таценко, докторка філологічних наук, професорка, завідувачка кафедри іноземних мов та лінгводидактики Сумського державного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, який містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 03 «Гуманітарні науки». Дисертація оформлена згідно з вимогами, встановленими Міністерством Освіти і Науки України. Максимальний та мінімальний обсяг основного тексту дисертації відповідає освітньо-науковій програмі закладу відповідно до специфіки галузі знань 03 «Гуманітарні науки» та спеціальності 035 «Філологія». Вимоги пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано.

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 2 включено до наукометричної бази "SCOPUS" (Україна, Словачія), 1 розділ у міжнародній колективній монографії (Латвія); 4 статті в українських фахових виданнях, індексованих міжнародною наукометричною базою Index Copernicus. Вимоги пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано:

1. Tatsenko N., Molhamova L. The concept of DEATH in modern English-speaking discourse: a linguosynergetic perspective. SKASE Journal of Theoretical Linguistics (online). 2021. Vol. 18, № 2. P. 51–74. ISSN1336782X

2. Tatsenko N., Molhamova L. Concepts through a linguosynergetic lens (on the example of the concept of DEATH). Visnyk Universitetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Filologicni Nauki. 2023. Vol. 1. Issue 25. P. 244–259. DOI: 10.32342/2523-4463-2023-1-25-18

3. Молгамова Л. О. Алгоритм дослідження концепту: лінгвосинергетичний аспект. Trends in the development of philological education in the era of digitalization: European and national contexts : Scientific monograph. Riga : Baltija Publishing, 2023. С. 441–466. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-303-3-20>

4. Молгамова Л. О. Компонентний аналіз імені концепту DEATH (на матеріалі англomовних лексикографічних джерел). Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2019. Том 30. Випуск 4. Ч. 2. С. 97–101. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2019.4-2/19>

5. Молгамова Л. О. Фреймова модель імені концепту DEATH. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. 2020. Вип. 1 (19). С. 304–311. DOI: 10.32342/2523-4463-2020-1-19-30

6. Молгамова Л. О. Роль концептуальної метафори у профілюванні концепту. Філологічні трактати. 2022. Вип. 14 (1). С. 103–111. DOI: [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2022.14\(1\)-11](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2022.14(1)-11)

7. Molhamova L. Perpetuation of memory as a manifestation of the socio-cultural dimension of the concept of DEATH in monuments of art. Philological Treaties. 2023. Vol. 15, № 2. P. 109–119. DOI: [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2023.15\(2\)-12](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2023.15(2)-12)

Наукові результати дисертації висвітлені у 7 наукових публікаціях здобувачки. Статті відповідають темі дисертації, обґрунтовують отримані наукові результати відповідно до мети статті, поставленого завдання та висновків, а також опубліковані не більше ніж одна стаття в одному випуску (номері) наукового видання. 6 статей мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier) та 1 стаття, яка опублікована в журналі, що включено до наукометричної бази "SCOPUS" (Словачія), має ISSN. Використання самоплагиату не виявлено.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Черниш Анна Євгенівна – голова разової спеціалізованої вченої ради, докторка філологічних наук, старша викладачка кафедри журналістики та філології Сумського державного університету МОН України. Відзначила, що дисертаційна робота Молгамової Лілії Олексіївни є самостійною та завершеною науковою працею, що вирішує важливе наукове завдання та присвячена актуальній проблемі сучасної лінгвістики – студіюванню концептів. Представлення алгоритму дослідження концепту DEATH в англomовному дискурсі розкриває його лінгвосинергетичний аспект, що є новаторським підходом до вивчення концептів. Робота виконана на високому науковому рівні, а наукові положення та висновки дисертаційного дослідження є достатньо обґрунтованими та підтвердженими у наукових публікаціях авторки. Результати роботи мають важливе практичне значення для подальших досліджень у галузі філології та когнітивної лінгвістики. Відсутні ознаки плагіату, фабрикації та фальсифікації, що свідчить про добросовісність проведеного дослідження. Дисертаційна робота Молгамової Лілії Олексіївни за всіма показниками повністю відповідає вимогам

Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія».

Шевченко Ірина Семенівна – опонентка, докторка філологічних наук, професорка, завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Варто підкреслити, що дана дисертаційна робота є, безумовно, актуальною та вирішує надзвичайно важливе питання для концептології, а саме встановлення взаємозв'язків між мовними, когнітивними та культурними аспектами концепту DEATH, лексикалізованого в сучасній англійській мові, зважаючи на досягнення лінгвосинергетики. З огляду на те, що концепт смерті є складним та багатограним феноменом, його вивчення через когнітивно-синергетичну призму є інноваційним підходом, який дозволяє розширити розуміння цього концепту. Особливо цікавою є методологічна основа дослідження профілювання концепту, що дозволяє авторці глибше проаналізувати мовні прояви концепту DEATH. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, виконаним на високому рівні з дотриманням усіх вимог академічної доброчесності. Незважаючи на окремі дискусійні моменти, які були аргументовано пояснені авторкою, робота повністю відповідає вимогам до дисертацій. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, самостійно виконаною роботою автора. Автор заслуговує пошукowanego ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія».

Веремчук Ельдар Олександрович – опонент, доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету. Хотілось би звернути увагу, що дослідження виконане на перетині когнітивно-дискурсивної та синергетичної парадигм. Авторка глибоко досліджує, як мова відображає складність концепту DEATH та його соціокультурні виміри, демонструючи зв'язок між мовними, когнітивними і культурними аспектами. Слід зазначити, що інтеграція сучасних методологічних підходів, використаних у роботі, дозволяє авторці глибоко аналізувати динамічні та фрактальні особливості самоорганізації концепту. Дисертаційна робота Молгамової Лілії Олексіївни є ґрунтовним завершеним самостійним дослідженням, в якому отримані нові обґрунтовані результати, котрі в сукупності вирішують важливу мовознавчу проблему – визначення лінгвосинергетичного аспекту об'єктивації концепту DEATH в англійській мові та його реалізацію в англomовному дискурсі, що сприяє вирішенню більш загальних проблем мовознавства в ракурсі когнітивно-дискурсивної та лінгвосинергетичної парадигми. Незважаючи на певні зауваження дискусійного характеру, авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія» завдяки глибині проведеного дослідження, науковій новизні та внеску у розвиток лінгвосинергетичної теорії реалізації концептів у дискурсі.

Балабан Олена Олександрівна – опонентка, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри германських мов Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Дисертаційна робота Молгамової Лілії Олексіївни присвячена актуальній темі вивчення концепту DEATH в англomовному дискурсі через призму лінгвосинергетичного підходу. Це дослідження вирізняється своєю актуальністю, оскільки концепт DEATH є одним із ключових екзистенційних елементів будь-якої культури. Здобувачка чітко сформулювала мету дослідження та успішно досягла її завдяки детальному аналізу когнітивних, культурних та мовних аспектів концепту DEATH. Імпонує те, що авторка вперше запропонувала лінгвосинергетичну модель концепту, що дозволяє пояснити його динамічність у дискурсі з точки зору лінгвосинергетичної парадигми. Це додає нових перспектив для аналізу концептів не лише в мовознавстві, а й у межах міждисциплінарних досліджень. Важливо відзначити високу якість проведеного аналізу та обґрунтованість висновків дисертації. Важливим внеском є також побудована фреймова і мережева модель концепту DEATH, дослідження метафоричного складнику концепту, його соціокультурної динаміки, розроблення авторської методики виявлення депресивних станів у підлітків, що має значні практичні застосування.

Суттєвих недоліків щодо структури чи змісту дисертаційної роботи Молгамової Лілії Олексіївни не виявлено, за винятком кількох технічних деталей, які не мають вагомого впливу на загальну високу оцінку роботи. Наукове, теоретичне і практичне значення роботи є цілком очевидним та обґрунтованим. Таким чином, дисертаційна робота Молгамової Лілії Олексіївни за актуальністю дослідження, методологією, новизною та повнотою результатів повністю відповідає вимогам, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія».

Щигло Лариса Володимирівна – рецензентка, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри германської філології Сумського державного університету. Тема дисертації Молгамової Лілії Олексіївни є надзвичайно актуальною, оскільки дослідження концепту DEATH в англomовному дискурсі через лінгвосинергетичний підхід дозволяє виявити глибинні зв'язки між мовою та культурою. Лінгвосинергетична модель, запропонована дисертанткою, є інноваційним підходом до вивчення цього багатовимірного концепту, що робить дослідження значущим не лише для лінгвістики, але й для інших наукових дисциплін. Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації повністю обґрунтовані, а методологічний базис дослідження є відповідним поставленим завданням. Важливо відзначити практичну цінність роботи, яка може бути використана в психології, культурології та освіті. Попри деякі технічні зауваження щодо більш детального розкриття механізмів лінгвосинергетичної моделі та статистичних методів обробки результатів експериментів, вони не знижують загальної позитивної оцінки роботи. Аналіз дисертаційної роботи дає підставу вважати, що задачі дослідження вирішені, а мета наукової роботи досягнута. Вказані в рецензії побажання та зауваження носять виключно рекомендаційний характер, не зменшують її теоретичного значення та науково-практичної цінності і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи. Отже, дисертаційна робота Молгамової Лілії Олексіївни є ґрунтовним завершеним науковим дослідженням, яке містить нове вирішення актуальної наукової проблеми, а дисертантка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Лілії Молгамовій ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Анна Черниш